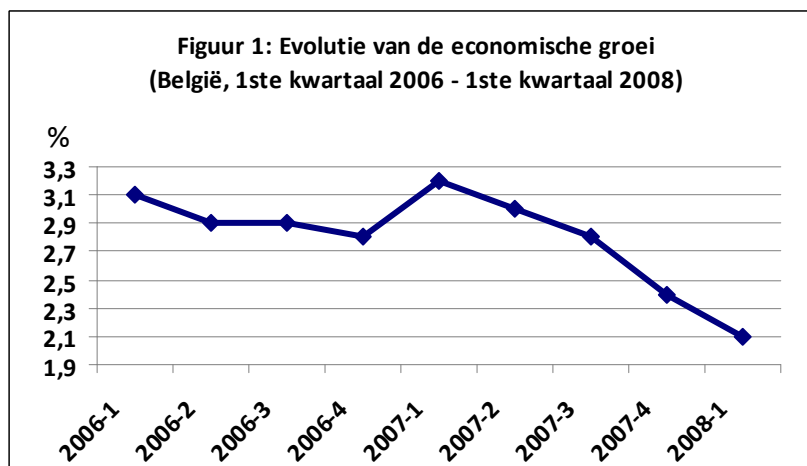


Het toppunt van de Vlaamse arbeidsmarkt

De Vlaamse arbeidsmarkt piekt in 2007

Met een economische groei van meer dan 3% was 2006 een economisch topjaar. Na het eerste kwartaal van 2007 zet echter een groeivertraging in, die aanhoudt tot op vandaag (zie figuur 1). De voornaamste conjunctuurinstellingen hebben hun groeiverwachtingen voor België in 2008 inmiddels bijgesteld tot minder dan +2%. Het IMF verwacht voor België zelfs een groei van niet meer dan +1,4%. In het eerste kwartaal van 2008 daalde ook het aantal bedrijfsoprichtingen, en stabiliseert het aantal falingen op een hoog niveau. De vertraging van de economische groei baart niet enkel economen zorgen, ook het consumenten- en ondernemersvertrouwen zakt in mei 2008 tot ver onder nul.



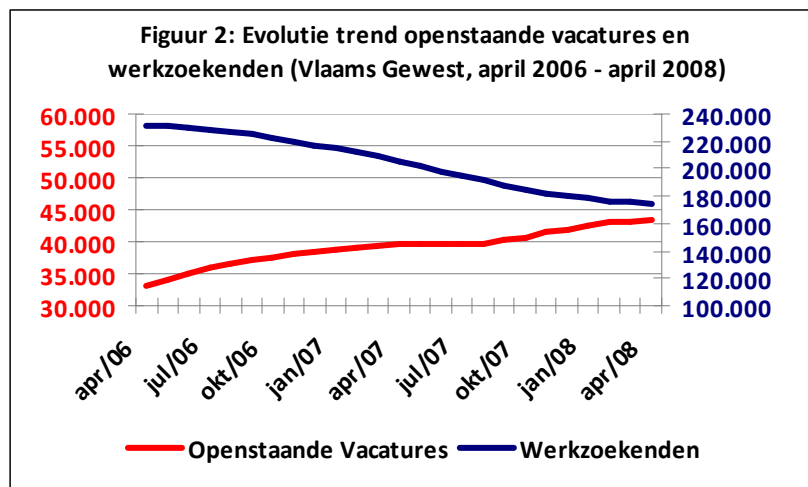
Bron: Nationale Bank van België

Het is eigen aan de arbeidsmarkt dat deze de economische conjunctuur met enige vertraging volgt. Hierdoor waren de effecten van de sterke economische groei in 2006 pas in 2007 volop zichtbaar in de werkgelegenheid- en werkloosheidscijfers. In 2007 kwamen er op de Vlaamse arbeidsmarkt niet minder dan 45.000 werknemers bij (+1,8%). Vooral in het laatste kwartaal van 2007 groeide de tewerkstelling sterk (+2,2%). Ook de uitzendactiviteit groeit tot op vandaag. De werkzaamheidsgraad steeg in Vlaanderen in 2007 tot 66,1%, en bereikt hiermee een historisch hoog niveau. Door de sterke jobgroei versnelde de daling van het aantal niet-werkende werkzoekenden tot meer dan -20% op jaarbasis. Eind april 2008 bedraagt de VDAB-werkloosheidsgraad nog slechts 5,6%, ook dit is een historisch laag niveau.

De spanning stijgt op de Vlaamse arbeidsmarkt

De Vlaamse arbeidsreserve is de afgelopen 2 jaar sterk geslonken. In april 2008 waren er in Vlaanderen nog slechts 160.000 werkzoekenden, tegenover 215.000 in april 2006. Deze krimpende arbeidsreserve kan mee een verklaring bieden voor de recente vertraging van de daling van het aantal werkzoekenden (eind april 2008 nog -7,5% op jaarbasis). Mogelijk betekent dit dat de bodem bijna bereikt is, en dat de arbeidsreserve stilaan uitgeput raakt. Een jaar na de piek in de

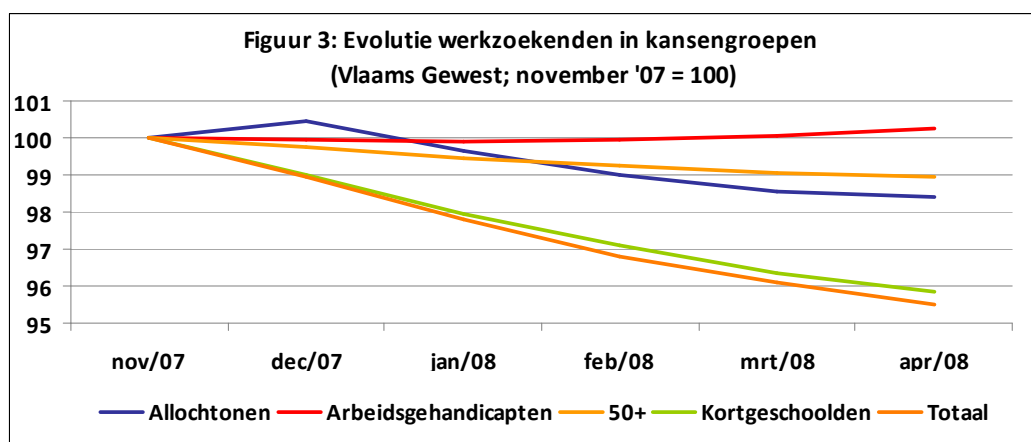
economische groei lijkt dus ook op de Vlaamse arbeidsmarkt stilaan het toppunt bereikt. De groei van de arbeidsmarkt lijkt inmiddels eerder te vertragen door een gebrek aan beschikbare arbeidskrachten, dan door een dalend werkaanbod.



Bron: VDAB

Terwijl het aantal werkzoekenden aanhoudend daalt, merken we immers dat tegelijkertijd het aantal openstaande vacatures verder stijgt (zie figuur 2). Hierdoor neemt de spanning verder toe op de Vlaamse arbeidsmarkt. Eind april 2008 waren er in Vlaanderen nog minder dan 4 ingeschreven werkzoekenden per openstaande vacature. Door deze toenemende krapte ondervinden werkgevers steeds meer moeilijkheden om geschikte kandidaten te vinden voor hun vacatures, en groeit het aantal knelpuntberoepen. In 2007 ontving VDAB meer dan 140.000 vacatures voor beroepen die beschouwd worden als knelpuntberoepen, een stijging met 40% ten opzichte van het jaar daarvoor, en een verdubbeling tegenover 2005.

In wezen heeft de Vlaamse arbeidsmarkt er nog nooit zo goed voor gestaan als vandaag. Zowel de werkzaamheid als de werkloosheid bevinden zich op recordniveau. De grootste uitdaging op de arbeidsmarkt vandaag bestaat er dan ook in om de nog beschikbare werkzoekenden zo vlot mogelijk toe te leiden naar de openstaande vacatures. Met name voor de vier prioritaire kansengroepen (allochtonen, arbeidsgehandicapten, kortgeschoolden en 50-plussers) blijkt dit niet steeds evident. De daling van het aantal werkzoekende kansengroepen is immers opvallend minder sterk dan gemiddeld (zie figuur 3). Eind april 2008 daalde de werkloosheid gemiddeld nog met -7,5% op jaarbasis, bij allochtonen en 50-plussers bleef deze daling beperkt tot enkele procenten, bij de arbeidsgehandicapten was er zelfs een lichte toename.



Bron: VDAB

Hierdoor vergroot de segmentering op de Vlaamse arbeidsmarkt, en groeit het aandeel van de kansengroepen in de totale werkloosheid. In april 2008 behoort niet minder dan 77% van de Vlaamse werkzoekenden tot minstens één van de vier prioritaire kansengroepen.

Conclusie

De economische groeivertraging is vooralsnog nauwelijks voelbaar op de Vlaamse arbeidsmarkt. In het voorjaar van 2008 bevinden zowel de werkloosheid als de werkzaamheid zich op een historisch gunstig niveau. De recente vertraging in de daling van de werkloosheid lijkt eerder een gevolg van de toenemende krapte op de arbeidsmarkt dan van een verminderd werkaanbod als gevolg van de verslechterde economische conjunctuur.

Terwijl de spanning stijgt op de Vlaamse arbeidsmarkt, blijft de werkloosheidsdaling relatief beperkt voor arbeidsgehandicapten, 50-plussers en allochtonen. Er rest dus nog steeds een aanzienlijk onbenut arbeidspotentieel in Vlaanderen. Nu is dan ook het uitgelezen moment om dit potentieel de nodige kansen te bieden. Indien dit potentieel ook in de toekomst onvoldoende aangesproken wordt dreigt de toenemende krapte immers een rem te vormen op de verdere economische groei en welvaart.